

Szerző Edward

Cím Levél Budapestről.

Hely

Idő

„1911”

Forrás:

Pesti napló

Személy

Bp.

1911

VIII/2

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Levél Budapestről.

Egy Bostoni kereskedő tapasztalatai.

Kedvesem, amint tudod, európai utunk utolsó állomása ez, ahonnan egyenesen hazautazunk, nagy örömmre, mert nem is hiszed, milyen jó, szerető, hazavágyakozó férfi lett belőlem a hosszú idő alatt, amióta nem láttalak. Ha ma már nem mondtam volna el százszer, milyen gyönyörű ez a város, most megírnám neked, hogy csakugyan, egészen kellemes lehet. Csakhogy százan kérdezték már tőlem, hogy érzem magamat — tíz órai ittlakás után — és Coock tapasztalt kalauza, aki ezen az úton vezet bennünket, előre figyelmeztetett rá, hogy mindenkinek azt kell mondani: nagyon szép, nagyon meg vagyok elégedve. Ugyancsak Coock emberének figyelmeztetése alapján az elnökünk a megérkezés után azonnal azt szónokolta, hogy ismerjük ennek az országnak ezeréves történetét, lelkesedünk rajta, ismerjük az alkotmányát, a parlamentjét, a földrajzát, mindent tudunk. A magyarok ezt szigorúan megkövetelik és egyenesen felszisszennének, ha azt kérdezném, Tolnamegyében van-e Csongrád. Nekem, ott Bostonban ezt kötelességem tudni, meg azt is, hogy az ország egyik részében, amelyet Erdélynek neveznek, füstök szerint választják a képviselőket. Erre nagyon érzékenyek a magyarok, minden idegent pontosan kikérdeznek, ha azt mondja, hogy Pozsony Ausztriában van, akkor visszaküldik, ha azt mondja, hogy Magyarországon: megölelik, háromszoros hurrát kiáltanak és ingyen adnak neki enni, inni. A mi elnökünk egy papírlapot huzott elő, onnan olvasta fel a feleleteket a kérdésekre. Nagyon meg voltak elégedve vele és Mr. Bárczy, a helytartó, aki olyan

hatalmas ember, hogy tegnap vette át hivatalát és rögtön, egyetlen szavával megszüntette a forróságot, biztosította őt a legkitünőbb ellátásról.

Ma küldtem neked egy chequet száz dollárról, amelyet rögtön megérkezésünk után Mr. Wilsontól, a mézáróstól nyertem. Mr. Wilson azt állította, hogy Budapest nincs kikövezve, míg én fogadást ajánlottam, hogy kövezve van. Mr. Wilson állítását arra alapította, hogy amikor kocsinkon a szállodába robtunk, egy gyönyörű, hatalmas, masszív, sárgászürke porfelhő az előttünk haladó kocsikat teljesen eltakarta. Mr. Wilson erre azt mondta, hogy következő városokban ekkora portömeget csak mesterséges uton lehetne előállítani és bár Budapest gazdag városnak látszik, még sem tehető fel, hogy ilyen luxus-cikkekre költene, bár az idegent kétségen kívül érdekli az ilyen exotikus termék, amelynek más sablonos európai fővárosokban legfeljebb halvány nyomaira akad. Erre fogadtunk, megállítottuk kocsinkat és leszálltunk. Mr. Wilson botját a földbe szurta és örömmel kiáltott fel:

— Nyertem.

Valóban, a bot, amelynek vége a talajba furódott, megállott a félig nedves földben. Ekkor én nagy erővel csaptam le botomat és ennek hegyes acélvége csengő hangot adott: a mintegy öt hüvelyknyi sárréteg alatt kövezet volt. Máshol is megtettük a próbát és kisebb-nagyobb mélységben, mindenütt sikerült a sár alatt a kövezetet megtalálni. Mr. Wilson ma elhatározta, hogy részletes információt szerez arról, vajon autók segítségével hordják-e szét az utcákra a gyönyörű, egyenletes sarat, mely nyilvánvalóan a kövezet védelmére szolgál, mert

megmaradására még a legforróbb napokban is gondosan vigyáznak.

A magam részéről befejeztem ezt az ügyet és a helytartó vezetésével részt vettem a mai kirándulásokon. Először egy nagy lépcsőhöz vezettek, amelyen egy hegyre kellett felmennünk. A hegy szép fehér faragott kővel volt szegélyezve.

— Ez a Halászbástya — mondta Bárczy helytartó.

— Milyen üzletek vannak itt a fülkékben? — kérdeztük, mert azt gondoltuk, hogy mint kereskedőknek, valami kereskedelmi specialitást fognak mutatni. — Talán itt árulják a magyar halászok a bástya-halat?

— Itt nincsenek üzletek — felelték.

— Talán itt lakik a szép régi templom lelkésze?

— Itt nincsenek lakások, ez bástya, ami a vár védelmére kellett hajdan.

— Óh, hát kaszárnyák vannak itt? Vártüzelek?

— Szó sincs róla. Budapest egyáltalában nem megerősített hely.

— Nos hát — kérdeztem — akkor mi a jelentősége? Miért van?

— Mert szép — felelte egy városi ur.

Most már azt hittem, hogy rájövök a dolog nyitására. Örömmel mondtam az előzékeny urnák:

— Tudom már, ez olyan izé, olyan műemlék, mint Olaszországban, ami azért szép, mert 1320-ból való.

— Nem — felelte rendületlenül a városi ur — ez egészen új, alig néhány éve épült.

Nagyon meg voltam hatva. Valóban, nem találunk gazdagabb várost egész utunkban, mint ezt, ahol egész várat építenek régi divat szerint, minden praktikus cél nélkül, csak ezért, hogy szép legyen.

— És a lépcsőt is akkor építették?

— Igen, ugyanakkor.

— Miért nem építettek ugyanakkor egy liftet, egy felvonót, ami olcsóbb és kényelmesebb lett volna?

A városi ur erre nem felelt. Attól félek, nagyon megsértődött. Általában nagyon érzékenyek ezek a magyarok. Délután is megszegyenített egyikük, a hajdani lovasok utóda, aki most kocsis, de — amint utóbb megtudtam — csupán uri passzióból, mert nagyon szereti gyönyörű kocsiját és két szép lovát. Ez a gentleman a szállodából az amerikai konzulhoz vitt, hihetetlen gyorsasággal, mintegy tíz perc alatt téve meg az utat. Elragadtatásomban három koronát, a mi pénzünk szerint több, mint fél dollárt adtam át neki. A lovas azonban egy idegen — nem magyar — nyelven a legnagyobb méltatlankodással utasította vissza, hogy baráti szolgálatáért pénzt kínál nekik és a három koronát az aszfalthoz vágta. Szégyenkezve tűntem el a kapu alatt, de még a lépcsőn is hallottam haragos kifogadásait. Valóban, nehéz az exotikus nemzetek pszichológiáját kitapasztalni. Én már nem is vesződöm vele, egyébként is nagyon álmos vagyok, mert délután a teához pezsgőt adtak, holott én ilyenkor whiskyt szoktam inni. Bocsáss meg hát drágám, hogy többet nem írok, további tapasztalataidról majd beszámol neked élő szóval

Edward.